

ПЪРВИ ДЕН

9 октомври 2025 г., четвъртък

Българска академия на науките, Институт за литература, Голяма зала

9:00 – 9:30 – Регистрация на участниците

9:30 – 10:00 – Официално откриване на конференцията – приветствие на Елка Димитрова, Директор на ИЛ към БАН

Приветствие от Посолството на Украйна

Приветствие от Посолството на Полша

Приветствие от Посолството на Чешката република

10:00 – 11:00

Пленарни доклади

Модератор: Мариета Иванова-Гургинова

10:00 – 10:30 – Михаил Неделчев (Нов български университет)

Неотклонно нарастващото усещане за застрашена Европа

10:30 – 11:00 – Остап Сливински (Украински католически университет, Львов, Украйна)

Към Европа, но къде е тя? Визии за Европа и европейското в западноукраинската и емигрантската украинска литература през 30-те години на XX век

11:00 – 13:15

Секционни доклади – първо заседание

Модератор: Мариета Иванова-Гургинова

11:00 – 11:20 – Веселин Методиев (Нов български университет)

Светът от вчера като вечна тема

11:20 – 11:40 – Михаил Станчев (Харкивски университет – Институт за исторически изследвания при БАН)

„Призракът на INTERMARIUM броди по Европа“ като геополитическа перспектива за България, Украйна и Полша

11:40 – 12:00 – Пламен Дойнов (Нов български университет)

Съдбата на интелектуалците: от Фани Попова-Мутафова до Димитър Талев

12:00 – 12:20 – Елка Трайкова (Институт за литература при БАН)

Македония като българска земя – политически, икономически и литературни измерения в периода 1941–1944 година

12:20 – 12:40 – Елка Димитрова (Институт за литература при БАН)

Бащата, синът, Кръвожадните: биографични и световни резонанси в един недоглеждан роман на Николай Райнов, писан от 1938 до 1946 г.

12:40 – 13:00 – Емил Димитров (Институт за литература при БАН)

Съдбата на десния интелектуалец: Михаил Арнаудов през 1939-1944 г.

13:00 – 13:15 – Дискусия

13:15 – 14:00 – Обедна почивка

14:00 – 16:00

Секционни доклади – Второ заседание

Модератор: Елка Трайкова

- 14:00 – 14:20** – Мариета Иванова-Гиргинова (Институт за литература при БАН)
Лицата на войната в българската драматургия. 1939–1945
- 14:20 – 14:40** – Мария Огойска (Нов български университет)
Амбициите и кризите на третото поколение СТРОИТЕЛИ НА СЪВРЕМЕННА БЪЛГАРИЯ
- 14:40 – 15:00** – Живко Лефтеров (Институт за исторически изследвания при БАН)
Как възприемат българските военни загадката се през 1939 година световна война: като голяма заплаха или като възможност за реванш?
- 15:00 – 15:20** – Калина Бахнева (СУ „Св. Климент Охридски“)
Синхронността – post factum (Върху драматургията на Януш Гловацки)
- 15:20 – 15:40** – Маргрета Григорова (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“)
Диагноза, прогноза и война в репортажите на Ксавери Прушински
- 15:40 – 16:00** – Дискусия
- 16:00 – 16:20** – Кафе пауза

16:20 – 18:30

Секционни доклади – трето заседание

Модератор: Михаил Негелчев

- 16:20 – 16:40** – Младен Влашки (ПУ „Паусий Хилендарски“)
Кабарето в млада Виена
- 16:40 – 17:00** – Мая Горчева (УниБИТ)
Залезът на културната история и играта в междувоенните текстове на Йохан Хьойзинха
- 17:00 – 17:20** – Елеонора Шестакова (Донецк, Украйна)
Большой Террор и обыкновенный человек: медиаобраз Мюнхенского соглашения 1938 года
- 17:20 – 17:40** – Камен Рикеф (Университет „Мария Склодовска-Кюри“, Люблин, Полша)
На кого разказваме за войната? За непреодолимите тревоги на днешния славист
- 17:40 – 18:00** – Николема Пътова (Институт за литература при БАН)
Неразбирането на другия – предупрежденията на Иван Шишманов в цикъла лекции „Славянски свят“ (1924)
- 18:00 – 18:20** – Татяна Ичевска (ПУ „Паусий Хилендарски“)
Представи за Германия и германците в няколко български текста от 1939 г.
- 18:20 – 18:30** – Дискусия
- 18:30 – 21:00** – Коктейл за участниците в конференцията

ВТОРИ ДЕН

10 октомври 2025 г., петък

Българска академия на науките, Институт за литература, Голяма зала

10:00 – 12:20

Секционни доклади – първо заседание

Модератор: Маргрета Григорова

- 10:00 – 10:20 – Пламен Антоф (Институт за литература при БАН)
Третият тоталитаризъм
- 10:20 – 11:00 – Добромир Григоров (СУ „Св. Климент Охридски“)
Институция и ритуал: завръщането на Карел Хинек Маха в националната културна памет. 1936, 1939
- 11:00 – 11:20 – Гражина Шват-Гълъбова (Институт по славистика при ПАН, Варшава, Полша)
Явлението „(съ)квртирант“ в прозата на Миколай Гринберг
- 11:20 – 11:40 – Мая Ангелова (Нов български университет)
Жената във Втората световна война
- 11:40 – 12:00 – Недялко Желев (СУ „Св. Климент Охридски“)
Предчувствията за войната в „Правек и други времена“ на Олга Токарчук
- 12:00 – 12:20 – Дискусия
- 12:20 – 13:20 – Обедна почивка

13:20 – 16:00

Второ заседание

Модератор: Добромир Григоров

- 13:20 – 13:40 – Жоржета Чолакова (ПУ „Паисий Хилендарски“)
„От бункерите на съня“, или за сюрреалистичните рефлексии на войната в чешката поезия
- 13:40 – 14:00 – Олена Чмир (КНУ „Тарас Шевченко“, Киев, Украйна)
Завоювання карти: топонімічні зміни у ході Другої світової війни в Україні
- 14:00 – 14:20 – Владимир Колев (СУ „Св. Климент Охридски“)
Кинопропагандата в съветска Украйна в началото на Втората световна война
- 14:20 – 14:40 – Лилия Желева (СУ „Св. Климент Охридски“)
Лексикални трансформации в български преводи на военна поезия от Владимир Сосюра
- 14:40 – 14:50 – Дискусия
- 14:50 – 15:00 – Кафе пауза

15:00 – 18:00

Трето заседание

Модератор: Мариета Иванова-Гургинова

- 15:00 – 15:20** – Венеса Начева (СУ „Св. Климент Охридски“)
Катастрофичните пророчества на Станислав Игнаци Виткевич-Виткаци
- 15:20 – 15:40** – Марианна Георгиева (Институт за литература при БАН)
Поезията на Паул Целан като възможна отвъд историчността
- 15:40 – 16:00** – Димитрина Хамзе (ПУ „Паисий Хилендарски“)
Климатът на войната като „предчувствие“ за душевна криза/душевен крах (върху някои произведения на Олга Токарчук)
- 16:00 – 16:20** – Представяне на тематичния вестник „Усещането за застрашена Европа. 1930 – 1939 – 1945“ (брой единствен)
- 16:20 – 16:40** – Дискусия
- 16:40 – 17:00** – Кафе пауза
- 17:00 – 18:00** – Моноспектакъл по дневника на Ане Франк, авторска версия на Моис-Ашер Капон. Режисьор Моис-Ашер Капон

Закриване на конференцията

Организационен комитет: проф. г-р Михаил Негелчев (НБУ), доц. г-р Мариета Иванова-Гургинова (Институт за литература, БАН), проф. г.н. Маргарета Григорова (ВТУ), доц. г-р Елка Трайкова, доц. г-р Мария Огойска (НБУ), доц. г-р Добромир Григоров (СУ), доц. г-р Остап Сливински (УКУ), гл. ас. г-р Владимир Колев (СУ), гл. ас. г-р Лилия Желева (СУ), гл. ас. г-р Венеса Начева (СУ)

Конференцията ще се проведе на 9 – 10 октомври 2025 г. в Голямата зала на Института за литература (адрес: бул. „Шипченски проход“ 52, бл. 17, партерен етаж, София 1113, България).

Линк за онлайн участие: <https://meet.google.com/uyc-fbrt-hfs>

Възможно е да настъпят промени в програмата на конференцията.

Конференцията се реализира в рамките на едноименния международен научен проект „Светът от вчера“ – видян през катастрофата от 1939 година“ (Усещанията за застрашена Европа в културата и литературата на България, Украйна, Полша и Чехословакия) по договор с ФНИ № КП-06-Н60/2 от 16.11.2021 с доп. споразумение 2841/27.06.2024.

<https://svetatotvchera.eu/>